

SEXUELL HÄLSA

efter
cancerbehandling
i barndomen

Sex och intimitet är en viktig del av livet. Att ha cancer förändrar inte detta, men en cancerbehandling kan påverka din sexuella hälsa. Man kan uppleva förändringar i sin sexlust, sexuella funktion eller kroppsuppfattning. De allra flesta har ingen påverkan på den sexuella hälsan efter sin cancerbehandling, medan andra kan behöva stöd och hjälp.

SALUB

Svenska Arbetsgruppen för
LångtidsUppföljning efter Barncancer

VAD ÄR SEXUELL HÄLSA?

Sexuell hälsa handlar om vårt fysiska, känslomässiga och sociala välbefinnande kopplat till sexualitet.

HUR KAN LUSTEN PÅVERKAS?

Sexlusten förändras naturligt genom livet och påverkas av en rad olika faktorer, såsom välmående, relationer, självbild och medicinering. Andra faktorer som också kan påverka sexlusten är stress, oro eller nedstämdhet/depression som kan bero på negativa erfarenheter av cancerbehandlingen.

VAD INNEBÄR SJÄLVBILD OCH KROPPSUPPFATTNING?

Självbild och kroppsuppfattning förändras genom livets olika skeden, och påverkas av både inre och yttre faktorer. Sjukdom, åldrande, kroppsliga förändringar eller sociala normer kan påverka hur vi ser på oss själva och vår kropp. När kroppen förändras genom exempelvis sjukdom, vikt-förändringar, ärr eller andra kroppsliga förändringar kan det skapa osäkerhet eller utmaningar i att acceptera sitt nya utseende. För vissa kan det leda till en känsla av förlust, medan andra upplever en ny styrka och uppskattning för vad kroppen har klarat av.

VILKA CANCERBEHANDLINGAR KAN PÅVERKA SEXUELL HÄLSA?

Cancerbehandlingar såsom operationer, strålbehandling och cytostatikabehandling kan ibland påverka sexuell hälsa.

HUR KAN EN CANCER- BEHANDLING PÅVERKA SEXUELL HÄLSA?

De flesta som genomgått en cancerbehandling upplever ingen påverkan på den sexuella hälsan. Vissa kan uppleva förändringar i kroppsliga funktioner som kan ha orsakats av hormonbrister eller av skador på de nerver som styr den sexuella funktionen. Benmärgstransplantation eller strålbehandling mot underlivet kan också direkt påverka hud och slemhinnor i könsorganen. Med tiden kan vissa sexuella problem minska, men för andra kan de kvarstå livet ut.

VILKA SEXUELLA PROBLEM KAN UPPSTÅ EFTER EN CANCERBEHANDLING?

Om man har könshormonbrist efter en cancerbehandling, finns risken att man får följande symptom:

- Nedsatt eller avsaknad av sexuell lust
- Erektionsproblem
- Torra vaginala slemhinnor
- Orgasmpproblem
- Samlagssmärta

Efter strålbehandling mot könsorganen, operation i området eller efter benmärgstransplantation kan följande symptom uppstå:

- Känselförändringar
- Förträngning i slida eller analkanal
- Samlagssmärta
- Erektionsproblem
- Orgasmpproblem

OM DU BEHÖVER HJÄLP

Det är vanligt att känna tveksamhet inför att prata om sexuella problem, då ämnet ofta upplevs som privat. Många tror att det finns begränsade möjligheter att hantera sådana utmaningar, men det finns mycket kunskap och hjälp att få. Om du upplever nedsatt sexuell förmåga, lust eller funktion, tveka inte att söka hjälp. Att få kontakt med rätt specialist kan vara till stor hjälp, ibland behövs psykolog eller sexolog och ibland gynekolog, androlog eller urolog.

Du kan också alltid vända dig till din närmsta UFM (uppföljningsmottagningen för vuxna efter barncancer) för att få råd vart du kan vända dig eller om du behöver någon remiss.

MOTTAGNINGAR FÖR RÅD KRING SEXUELL HÄLSA

Ungdomsmottagningen: www.umo.se (13-25 år)

Mottagningar för dig över 25 år gällande sexuell hälsa: www.1177.se

